

Bralsia at orlstyrara

Årsmötet

Först ett stort tack till Bertil Segerström och gilleverket för ett välordnat årsmöte. Hjärtligt tack också till gillevärdinnan Camilla Lundin som avgick men stannar kvar i gilleverket.

Vårträffen

Ja då är det vår igen. Vi ser fram mot en härlig vårväll i Gamla Uppsala, där vi lyssnar till kåseri, går på tipstävling, köper lotter med idel högvinster, äter gott och har allmänt mysigt i den härliga vårsolens glans.

Kulturstipendiater

Hjälp oss med tips om kulturstipendiekandidater så att vi kan undersöka och höra oss för om dessa håller måttet för att erhålla vårt stipendium. Vi skulle gärna se en Härjedaling som kandidat men det är inget måste.

Surströmmingskalaset

Surströmmingskalaset kommer preliminärt att äga rum den 22 september 2007.

I dagsläget synes programmet böra utgöras av egna aktiviteter. Evorna jagar lämpliga lokaler (Det lutar åt Rudbeckslaboratoriet).

Eva Enger och Eva Hjelm
nya gillevärdar

”Storjamten stog mä bå bejnom på jola ... a’ använne bå hängslan a’ livrejma för te vä på sekrest si’n om de skull hitt på a’ hänn na” Finns det inga Storjamtar längre? ... Jo, visst finns dom, nu som storföretagare och män i staten...

Vår bibliotekarie, Eva Hjelm, har också på sid 3 listat allt läsvärt och sevärt som finns till utlåning till Gillets medlemmar.

Slutligen önskar vi Er en riktigt varm och skön och trevlig sommar!

Styrelsen

Det är vi som styr och ställer i Gillet:

Ordförande Ando Sundelin (32 87 07) Vice ordförande Stefan Halvarsson (46 80 65)

Sekreterare Bertil Segerström (46 16 18) Skattmästare Kåre Lind (21 48 10) Gillevärdar Eva Enger (32 32 40), Eva Hjelm (32 72 91)

Årsmötet på republikens nationaldag den 12 mars 2007

Efter allt kalasande och firande under jubileumsåret 2006 kan man möjligen tro att Gillet nu med gott samvete skulle kunna slå av en smula på takten. Om antagandet stämmer må vara osagt. Klart är dock att intresset för att delta i sammankomsterna alltfört är betydande. Det bevisades inte minst när Gillet avhöll sitt årsmöte den 12 mars härförleden. Trots att det var en måndagskväll, hade gott och väl ett fyrttioal personer samlats å Ångströmlaboratoriets i Upsala lunchsals på våning 4 e. Det är ett gott tecken för framtiden!

Som sig bör inleddes årsmötet med övliga förhandlingar, för aftonen under orlstyrarskap av **Ivar Olofsson**, numera en av Gillets mer veterantingda medlemmar. Ordinarie sekreteraren **Bertil Segerström** fick förtroendet att föra årsmötesprotokollet, och detsamma kommer även att justeras av hedersledamoten **Birgitta Fjellström**. I övrigt kan inga sensationella och förhastade beslut noteras; verksamhetsberättelsen och den ekonomiska berättelsen godkändes; revisorerna föreslog mötet att bevilja styrelsen ansvarsfrihet, vilket även beslöts; styrelsens ledamöter under verksamhetsåret 2006 omvaldes i enlighet med valberedningens förslag, och detsamma kan sägas beträffande valberedningens förslag till tvenne revisorer jämte en suppleant. Till valberedning utsågs **Ruth Edler Järplid**, **Birgitta Fjellström** och **Ingvar Ekerby**.

Beträffande gillevärdarna eller gille- eller klubbverket hade detta på förhand vållat en del huvudbry, inte genom att förslag på namn och häri ingående ledamöter komme att saknas. Nej, det något problematiska låg snarare i att för hela klubbverket utse en ytterst ansvarig ledamot. Men det löste sig galant genom att **Eva Hjelm** och **Eva Enger** åtog sig delat ansvar för kommande arrangement.

Årsavgiften blir fortsättningsvis 80 kr. Vidare avsattes 5.000 kr till Hembygdsfonden. Till 2007 års stipendiat ur densamma utsågs för övrigt **Tora Löfhaugen**, Väst i Sve i Rätan. Motiveringen är följande: "för hennes insatser att ha bevarat en klassisk lanthandelsmiljö och att där, på ideell grund, ha byggt upp förnämliga samlingar av stort kulturhistoriskt värde, varvat med arrangemang såsom viskvällar, berättaraftnar och julmarknader på gammaldags manér."

Förhandlingarna avslutades, och skaffning intogs, bestående av jemtlandska ostar i diverse storlekar och smaker, både vita och bruna, såväl av ku som geit, åttat ut-sökta kex och bröd, till druvor, marmelad och gott vin för den som så föredrog. Anrättningen var utsökt, och deltagarna lät sig väl smaka.

Under sittningen framförde aftonens gäst, **Lars Stolt**, bördig från stan och Lit, verksam som professor inom avdelningen för materialkunskap, ett särdeles intressant föredrag om solceller och den forskning och utveckling

som pågår inom detta område. Härav kan här (med reservation för korrektheten i relaterade fakta) återges bl.a. följande.

Det är en klar skillnad mellan solfångare och solceller. De sist nämnda ansamlar sin energi från direkt solljus, ger likström och har lång livslängd, mer än 25 år. Den klara begränsningen ligger i lagringsmöjligheterna. Solcellerna ger direkt el, och endast när de är belysta.

Stolt demonstrerade visuellt och okulärt hur en solcell ser ut. Den består av trenne skikt, en framkontakt, ett aktivt skikt och en bakkontakt. Materialet är kristallint kisel av cirka 0,5 mm tjocklek, med en effekt av 55 w på en yta om en halv kvadratmeter. Verkningsgraden, d.v.s. omvandlingen till elektricitet, är cirka 13 procent.

Den el som utvinns kan laddas till batterier. Exempel på anläggningar som drivs av solceller är fyrar.

Ett intressant spørsmål är hur mycket som kan utvinnas via solceller i Sverige, där årstidens växlingar förvisso spelar en stor roll, med självfallet låg verkningsgrad under det mörkare halvåret. Enligt Stolt rör det sig om i vart fall 1.000 kwh per kvadratmeter och år i Sverige, vilket inte är att förakta. På exempelvis en solcellsyta om 50 kvadratmeter, motsvarande ungefär ett villatak, kan utvinningen bli cirka 6.000 kwh. – Vid nätanslutning kan för övrigt överskott av sålunda utvunnen el säljas vid över- och köpas vid eget underskott. Så sker numera i Tyskland.

Problemet i sammanhanget är priset. För en komplett anläggning (för privatbruk) i Sverige får man räkna med minst 5.000 euro eller motsvarande belopp i kronor. Omräknat per kwh ligger nuvarande pris på 0,36 euro eller 3 kr 20 öre i Sverige, jämfört med omkring 1 kr 60 öre i det sydligare så kallade solbältet, d.v.s. nedåt Sahara. Det rör sig alltså prismässigt för närvarande inte om någon riktigt konkurrensmässigt billig elkraft. Men som ett mindre komplement på exempelvis fritidshus under del av året kan det vara värt att överväga.

Installationen gör sig, över hela året, bäst med cirka 45 graders lutning mot solen. Det solljus som upptas är synligt och infrarött. Solcellen är uppbyggd av en tunn film, bestående av mycket tunna skikt av olika grundämnen, CIGS, d.v.s. koppar, indium, gallium och selen. Verkningsgraden har, genom Solibro AB i Ultuna, t.o.m. lyckats komma upp i 16,6 procent, vilket är nuvarande världsrekord i sammanhanget.

Stolt avslutade sitt föredrag med den goda devisen att "hembränd el är framtiden". Det återstår att se om detta slags "hembränd" kommer att få genomslag. Osannolikt är det förvisso inte!

Gillet avtackade föredragshållaren för en synnerligen intressant genomgång av teknikens fortsatta framsteg och landvinningar inom energiområdet. För Gillet återstår, apropå framtiden, att närmast inrikta sin energi på ett traditionellt vårkalas i Gamla Upsala.

Stefan Halvarsson

Böcker för utlåning i Gillet

Författare	Titel	Bok nr.	
Burman Fale	Jämtlands vägar. Dagboksanteckningar från 1791	1	paket
Jonsson Johan	Historiska vägar i Jämtlands län. Från gångstig till landsväg	1	paket
Nolevik Stefan	Idrottens hjältar i Jämtland och Härjedalen	2	paket
Rosander Göran	Sparken	2	paket
Video	Gunder Hägg	2	paket
Nodermann Maj	Mästare och Möbler. Jämtländska målare, bildhuggare, hantverkare och deras produkter	3	
Hansson Anders	Karolinernas dödsmarsch	4	saknas maj 05
Ekerwald Carl-Göran	Röster i Jämtland	5	paket
Video	By med eget mejeri. Sverigereportaget SVT 2	5	paket
Video	Bilder från Jämtland av Forsell, Jan och Monika	5	paket
	Skafferiet. Mat från jämtland och Härjedalen	5	paket
Ellmin John	Oäktingen. Minnen av en horunge, olympiaryttare och nobelpristagare	6	paket
Information	Trav- och galoppskolan Wången	6	paket
Karlander Olof m.fl.	Wången 1903-2003	6	paket
Tyrberg Karl-Johan m.fl.	Jämt-Norgevägen. Vandringsguide i pilgrimers spår	7	paket
Zirr Brox Ellen m.fl.	Romboleden. Från Mälaren till Nidaros	7	paket
Hansson Anders	Armfeldts karoliner	8	
Levin Tage, Tham Ulla	Det goda livet	9	
Sandler Staffan m.fl.	Konzta. Kring konsten i en stor provins, Jämtland-Härjedalen	10	
Ekerwald Carl-Göran	Jämtarnas historia intill 1319	11	
Malmsten Bodil	Mitt första liv. Den gudarna älskar dör inte.	12	
Eriksson Ing-Marie	När kastanjerna blommar i Paris	13	
Oscarsson Bo	Orlboka, ordbok över jamskan	14	
Jonsson Torsten	Aksel Lindström och hans tid	15	
Peterson-Berger Wilhelm	Fjällminnen, samlade artiklar	16	
Gerhardt Ola	Lyssnarnas limerickar. Ur radio Jämtlands tävling 1993	17	
Simonsson Nisse	Hjärnbruk	18	
Mebius Hans	Bissie. Studier i samisk religionshistoria	19	
Håkansson Jan-Erik m.fl.	På jamska. En bildordbok A-Ö. Roligt och sedelärande om språket i Jämtland	20	
Reinhammar Vidar	Hammerdalsmålet	21	
Herrlander Fredrik, Östlund Helen	Norrljus. Porträtt av jämtländska konstnärer	22	
Eriksson Bengt	Änglamakerskan	23	
Abrahamson Kjell Albin	Den harmynte humoristen	24	
Bergström Erik J.	Krutrök över Jämtland. Skansarnas intressanta historia	25	
Rumar Lars	Historia kring Kölen. En bok om Jämtland, Härjedalen och Tröndelagen	26	
Sfs årsskrift 1977	Jämtland/Härjedalen	27	
Weilert Bengt, Rentzhog Sten	Jamtli historieland	28	
Ivarson Harald	Döda fallet och Ragundasjön-en naturkatastrof i nytt ljus	29	

Jämtlands-Härjedalens Gille
Skr. Bertil Segerström
Flogstavägen 170
SE-752 72 UPPSALA

*Jämtar och Härjedalingar i Uppsala med omnejd
hälsas välkomna till*

Vårmöte

*i Kaplansgården, Gamla Uppsala
tisdag den 15 maj kl 18.30!*

Vi får höra föredraget "Skolan blev ett äventyr" av

Pelle Lithammer

Sedan undfägnas vi med lax och sallad, bröd, ost, vitt vin/cider, kaffe och kaka
till en kostnad av 130 kr.

2:ans buss tar oss till Kaplansgården!

Anmälan till Eva Enger tfn 32 32 40 eller Eva Hjelm tfn 32 72 91 senast 13 maj

